

PRIJEDLOZI LOGOPEDSKIH VJEŽBI I IGARA

Pripremila: Petra Cerovčec, stručni suradnik-logoped

Poštovani roditelji,

u ovom periodu izvanrednih uvjeta rada vrtića želimo i dalje ostati vrijedni i pozitivni kao i obično. Zbog nemogućnosti svakodnevne suradnje i komunikacije s vašom djecom i vama, u nastavku slijedi izbor različitih aktivnosti i sadržaja koje možete provoditi sa svojom djecom kod kuće s ciljem poticanja jezično-govornog razvoja. Ne radi se samo o specifičnim logopedskim vježbama koje će vašem djetetu pomoći da ostane u dobroj formi za nastavak logopedске terapije, već su tu i različite igre za djecu predškolske dobi kojima možete skratiti dan i ispuniti vrijeme provedeno kod kuće. Želja nam je da to vrijeme bude kvalitetno, zabavno i sretno, kako za vas roditelje, tako i za vaše dijete.

IGRE I VJEŽBE ZA DJECU JASLIČKE DOBI (1-3 godine)

Vježbe za pokretljivost govornog aparata

- bruhanje usnama (oponašamo zvuk automobila „brrrr“)
- puhanje („Kako puše vjetar?“)
- pijenje na slamku
- plaženje jezika
- oblizivanje usana jezikom
- stavljanje mazive hrane na vrh jezika ili po vanjskoj strani usana (primjerice Lino lada, pekmez i sl.)
- masiranje desni četkicom za zube
- što manje dudu u ustima (ukoliko je dijete ima)

Poticanje glasovno govornog izražavanja

- svakodnevno razgovarajte tijekom oblaženja, hranjenja, kupanja, pospremanja, uključite dijete u svoje dnevne aktivnosti...
- razgovarajte o svemu što vas okružuje:
 - imenujte osobe, dijelove tijela, igračke, odjeću, pribor za jelo, hranu...
 - imenujte životinje, prirodne pojave, mjesta, događaje, radnje...
 - imenujete slike, likove iz priča, crtića
- govorite polaganije, mijenjajte ritam, intonaciju i naglasak
- mijenjajte intonaciju i boju glasa kada želite nešto naglasiti ili nečemu pridodati važnost (zabrama, pohvala)
- svakom djetetovom glasu ili slogu dajte značenje, primjerice:
 - AAA – beba spava
 - OOO – opa, lopta
- provjerite razumije li Vas dijete

- proširujte djetetove iskaze: primjerice, jednogodišnje dijete kaže „beba“; vi možete proširiti taj iskaz na različite načine „Da, to je beba. Beba je mala. Beba ima kapicu na glavi. Beba ima i bočicu. Idemo nahraniti bebu?...“
- ponovite (pravilno) ono što dijete kaže
- pjevajte, recitirajte, izgovarajte brojalice i pjesmice koje uključuju pokrete prstićima i rukama

Primjeri pjesmica i brojalica

Ovaj ide u lov.

Ovaj nosi pušku.

Ovaj jede krušku.

Ovaj kaže: "Daj i meni!"

Ovaj kaže: "Ne dam tebi!"

Ovaj prstić - mama,
ovaj prstić - tata,
ovaj prstić - baka,
ovaj prstić - djed,
a ovo je malo dijete,
kako ga zovete?
(reći djetetovo ime)

Ovaj je u vodu pao,

Ovaj mu je ruku dao,

Ovaj mu je jesti dao,

Ovaj mu je piti dao,

A ovaj ga je poškaklja!

(Trljamo i uvrćemo jedan
po jedan prstić počevši od palca.)

Prste ima ruka svaka (treperiti prstima)
kad ih stisneš, to je šaka (stisniti šake)
bum-bum-bum (lupkati šakom o šaku)
to je pjesma laka.

Sastale se ruke dvije («trčati» rukama prema naprijed)
tko će brže, tko će prije.

Bum, bum, bum, to je pjesma laka.

Kiša pada kap, kap, kap, (lupkati prstima po tvrdoj podlozi)
noge mokre cap, cap, cap. (lupati nogama o pod)
Mokro lice, mokar nos, (rukama pokazati lice i nos)
mokri smo već skroz na skroz. (rukama pokazati cijelo tijelo).

- čitajte slikovnice zajedno i naizmjenično; prije spavanja pročitajte priču za laku noć, priču možete „obogatiti“ djetedovim lutkama ili plišanim igračkama

IGRE I VJEŽBE ZA DJECU VRTIĆKE DOBI (3-7 godina)

Vježbe za pokretljivost artikulatora i jezika

- nasmiješite se širom i pazite da gornji zubi budu preko donjih – zadržite taj položaj 5 – 10 sekundi
- napravite s usnama pusu, a nakon toga napravite nekoliko zvučnih pusa
- izvodite prve dvije vježbe naizmjenično, nekoliko puta jednu za drugom: osmijeh – pusa, osmijeh – pusa, osmijeh – pusa...
- napušite obaze (kao balon) i zadržite zrak
- podignite jezik – pokušajte dotaknuti vrškom jezika nos
- isplazite jezik prema dolje – pokušajte dotaknuti vrškom jezika bradu
- pomičite jezik lijevo – desno kao da se ljudja
- jezikom obližite gornju i donju usnicu
- jezikom obližite gornje i donje zube, izvana i iznutra
- pokušajte coktati vrškom jezika – zvuk sličan kretanju konja

Igre za bogaćenje rječnika

Što možemo?

Što možemo graditi? Dijete treba odgovoriti s 5 rečenica (Možemo graditi kuću. Možemo graditi toranj...)

Što možemo otvoriti?

Što možemo čitati?

Što možemo odijevati?

Što možemo pitи?

Što možemo brisati?

Što možemo podizati?

Što možemo prati?

Što možemo rezati?

Tko može?

Pronaći 3 imenice koje odgovaraju zadanim glagolima. Dijete treba odgovoriti rečenicama.

Tko trчи, hoda, skače, pliva, leti, puže...

Čarobnjak koji smanjuje stvari.

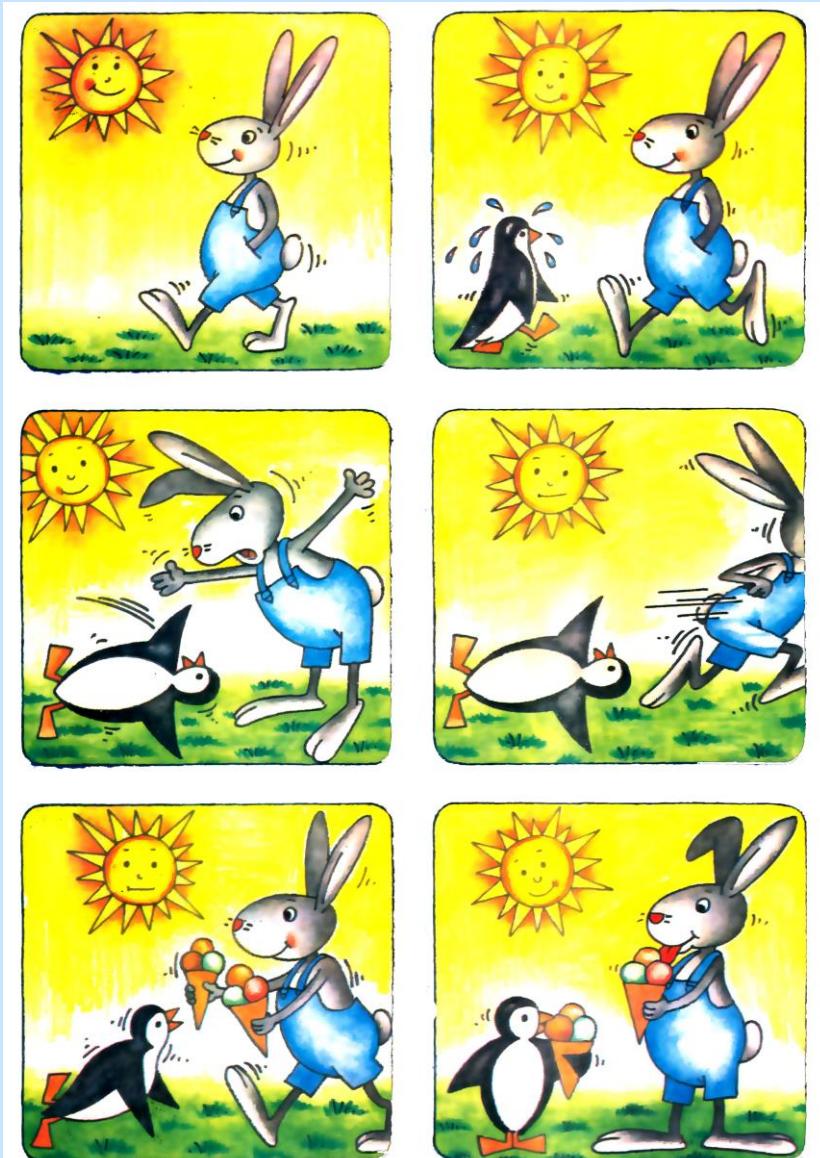
Djetetu se predloži da zamisli da je čarobnjak i da ima čaroban štapić kojim može svaku stvar smanjiti. Djetetu damo primjer da tako npr.KAPA postaje KAPICA, TANJUR postaje TANJURIĆ, CIPELE postaju CIPELICE i slično. Sve što dotakne, dijete smanjuje i imenuje što je potom nastalo.

Povrće

Postavljati djetetu pitanja: Koje povrće je tvrdo? Mekano? Sočno? Slatko? Ljuto? Gorko? Trpko? Veliko? Malo? Lagano? Hrapavo? Teško? Crveno? Žuto? Zeleno? Ljubičasto? Okruglo? Ovalno? Bijelo? Smeđe? Duguljasto? Koje povrće raste u tlu? Na tlu? Iznad tla? Kojem povrću jedemo korijen? Kojem lišće? Plodove? Koje možemo jesti sirovo? Kuhano? Pečeno?

Pričanje priče po slikama

Vaše dijete može ispričati priču prema slikama, a potom možete izrezati slike i pomiješati ih. Dijete može pokušati ponovno sastaviti priču tako da redoslijed slika bude pravilan.

Taktilno pisanje u riži/brašnu/soli/palenti

Za ovu aktivnost potrebna vam je kutija ili podložak, u koju stavite primjerice rižu i ponudite djetetu. Ovisno o dobi, dijete može raditi linije samostalno ili ponavljati za vama, prema nacrtanom predlošku, može crtati u riži, pisati brojeve, slova... Možete mu ponuditi i štapić kojim će pisati, kist, slamčicu..

Igre za razvoj fonološke svjesnosti (preuzeto na web stranici Logopedi.hr)

Rima u vreći

Papirnatu vrećicu napuniti parovima sličica u rimi a djeca naizmjence izvlače sličice iz vrećice dok ne sastave što je više moguće parova u rimi:

Čaša puna slogova

Potrebne su vam plastične čaše i loptice od papira ili nekog drugog materijala. Na svaku plastičnu čašu napišite jednu brojku; 1, 2, 3, 4. Možete nacrtati kružiće umjesto brojki. Djetetu dajte nekoliko loptica koje mogu biti izrađene od papira ili nekog drugog materijala. Pripremite popis riječi različite dužine. Pročitajte riječ djetetu, a zatim ono mora odrediti od koliko se slogova riječ sastoji. Neka dijete ubaci lopticu u odgovarajuću plastičnu čašu ovisno o broju slogova u riječi. Korisno je izgovor slogova pratiti pljeskanjem.

Glasovna slikovnica

Za ovu aktivnost potrebni su stari katalozi, papiri, ljepilo, škare, fascikl, bušilica za papir, trakica za uvezati. Potreban je fascikl u koji se mogu spremiti osmišljeni listovi ili se mogu izbušiti rupice na papirima i uvezati. Na svakom se papiru u gornjem kutu označi jedno slovo abecede (napiše ili zalijepi). Dijete izreže slike iz kataloga i lijepi na listove odgovarajućeg početnog glasa. Slikovnica nastaje postupno i nadograđuje se. Ovim načinom djeca imenuju i prepoznaju slova.

Igra s kvačicama – glasovna analiza

Za ovu aktivnost potrebne su drvene kvačice (štikaljke) za rublje, flomaster, stari katalozi, kartice od kartona dimenzije otprilike 7x7cm, ljepilo, škare. Dijete izreže slike (povrće, voće, školski pribor, igračke) iz kataloga i nalijepi ih na kartice od kartona. Poželjno je da su to u početku sličice koje u svojem nazivu imaju tri ili četiri slova. Na kvačice napišemo slova, po mogućnosti više istih slova, npr. ona koja se često ponavljaju: a, e, i, o, u, p....ovisno o odabranim sličicama. Kartice se stave u kutiju, dijete izvlači kartice iz kutije, imenuje sliku i pokuša rastaviti riječ na slova te zakvačiti odgovarajuća slova-kvačice na karticu. Ova se aktivnost može pojednostaviti: stavlja se samo jedna kvačica – početni glas u riječi.